

CUPRINS

Mulțumiri 9

CARTEA I CĂLĂTORIND ÎN TĂCERE

Partea întâi: Preludii

1. 1973: Slujitori stranii 13
2. 1975: Cel mai straniu slujitor 17
3. Prezentul: Însemnări pentru cititor 19

Partea a doua: Lupta cu îngerul

4. Cealaltă față a vieții din belșug 23
5. Cele mai crâncene bătălii ale noastre 31
6. Despre cum ne risipim binecuvântările 41
7. Binele și răul 49

CARTEA A II-A DENUMIRILE TĂCERII

Partea întâi: Viața fără răspunsuri – Lucrarea tăcerii

8. De ce? 59
9. De ce eu? 65
10. Acum ce mai este? 77

Partea a doua: Îl va sluji cineva pe Dumnezeu degeaba? –

Lucrarea suferinței

11. Rămășagul	93
12. Când viața devine tragică	99
13. Când trebuie să rezistăm singuri	107
14. Când Dumnezeu tace	117

Partea a treia: Ce să faci când nu știi ce să faci? –

Lucrarea întunericului

15. Fața întunecată a harului	125
16. Întunericul vizibil	137
17. Când se sting luminile	147

Partea a patra: Ce să-ți amintești când nu poți uita –

Lucrarea dezamăgirii

18. Amintirea: binecuvântare sau blestem?	157
19. O idee bună nu este neapărat și ideea lui Dumnezeu	163
20. Dumnezeu nu ne judecă după realizări, ci după năzuințe	171
21. Când Dumnezeu spune „NU“	177

Partea a cincea: Scoate ce-i mai bun din ce este mai rău –

Lucrarea împrejurărilor

22. Cel mai incredibil verset din Biblie	185
23. Are viața mea sens?	191
24. Providența și un flăcău pe nume Iosif	197

<i>Epilog</i>	203
---------------	-----

<i>Note</i>	207
-------------	-----

cartea I

CĂLĂTORIND ÎN TĂCERE

PARTEA ÎNTÂI: PRELUDII

Însemnează prima pagină a cărții
Cu un semn roșu.
Căci, la început,
Rana nu se vede.

Reb Alce

Împăratul lui Israel, Mântuitorul,
este uneori un Dumnezeu care Se
ascunde, dar niciodată absent; uneori
în întunecime, dar niciodată departe.

Matthew Henry

Nu există nimic de exprimat, nimic
prin care să exprimi, nimic pornind de
la care să exprimi, nici o putere de-a
exprima, nici o dorință de-a exprima,
toate acestea împreună cu necesitatea
de-a exprima.

Samuel Beckett

capitolul I

1973: SLUJITORI STRANII

Fusese o sâmbătă aglomerată, cuvântul zilei fiind „dragă, fă asta și fă cealaltă...” – o zi când păcatele te ajung parcă din urmă și trebuie să le ispășești. Îmi petrecusem timpul aranjând tufele, golind camerele, curățând garajul.

Abia către miezul nopții am terminat cu garajul. Am supraviețuit travaliului și am decis în sinea mea că ar trebui să fie suficient pentru zece ani de atunci înainte. În timp ce mă îndreptam spre baie să fac un duș, Kaye mă rugă să dau fuga până la magazinul care era deschis peste noapte, să cumpăr câte ceva pentru micul dejun.

M-am studiat în oglindă: „Hm!” Nu mă bărbierisem și nici nu mă pieptănasem. Purtam un tricou murdar și blue-jeans uzați, găuriți la genunchi. Tenișii mei erau în ultima fază de uzură. Paza probabil m-ar fi înhățat înainte de a intra în magazin. Cu siguranță, nu era imaginea pe care un pastor respectabil

al unei biserici locale ar fi vrut s-o facă cunoscută. Dar, oricum, câtă lume face cumpărături la miezul nopții?

Și, de fapt, se dovedi că foarte multă lume face cumpărături la acest ceas. Am descoperit o populație a cumpărătorilor de la miezul nopții. Ce-mi rămânea de făcut era, desigur, să-mi înșfac în grabă cumpărăturile mele sumare și să ies înainte ca cineva să mă recunoască. Îmi țineam bărbia în piept, fără să privesc nici la dreapta, nici la stânga. Peste puțin timp, stăteam la coadă la casă, având o singură persoană în fața mea: o femeie din biserica mea. Diavolul o făcu să-și întoarcă capul și mă văzu, fără să mă recunoască. După o clipă însă, întoarse din nou capul, miji ochii și mă examinează din nou. Apoi se lumineă brusc: „Frate Dunn!“, spuse pe nerăsuflăte. Nu știu cine era mai stânjenit. După ce mormăi un fel de explicație, ea spuse: „Nu v-am recunoscut fără costum și fără cravată!“

În timp ce conduceam către casă, m-am gândit la spusele ei: „Nu v-am recunoscut fără costum și fără cravată!“. Eram pastorul ei de șapte ani; fusese prezentă în fiecare săptămână duminica dimineața și după-amiaza. Am calculat că mă ascultase și mă văzuse predicând cam de 700 de ori – și totuși nu mă recunoscuse fără costum. La ce se uitase în toți acești ani? La mine sau la hainele mele? Dacă i s-ar întâmpla să călătorească noaptea cu mașina și ar vedea pe marginea drumului unul din costumele mele, ar spune probabil „Acesta este costumul pastorului“. Dar nu m-ar recunoaște pe mine.

Mi-am amintit că citisem undeva că cel mai bun travesti este uniforma, deoarece oamenii privesc la uniformă, nu la persoana care o poartă. Știam acum că era adevărat.

Și mi-am adus aminte cum, împreună cu soția și fiica mea, am așteptat o noapte întreagă pe aeroportul Gatwick din Londra, avionul către Statele Unite. Se aflau acolo aproximativ o sută de inși. Un bărbat, care ședea cu două rânduri mai departe, nu mă slăbea din ochi. Când observă că mă uit la el intrigat de privirea lui, se ridică și se apropie: „Sunteți din Irving, Texas?“

întrebă el. „Ei bine, da“. Zâmbi satisfăcut și îmi întinse mâna „Sunt poștașul dumneavoastră“. Aproape că mă așteptam să-l văd predându-mi o scrisoare chiar atunci și acolo. Câteva zile mai târziu eram lângă cutia poștală, așteptându-mi poștașul și, desigur, era omul de pe aeroport. Tot ce observasem înainte era uniforma.

În Londra nu-l recunoscusem pentru că-l văzusem fără uniformă și, deci, nu semăna cu un poștaș. Femeia aceea din biserica mea nu-și recunoscuse pastorul, pentru că el nu era în uniformă și nu arăta ca un preot.

Gândul acesta mă izbi: oare câți preoți, câți slujitori ai lui Dumnezeu trecuseră pe lângă mine neobservați, pentru că nu arătau ca niște preoți? Câte binecuvântări pierdusem din cauză că păreau blesteme? Câți împărați alungasem de la ușa mea pentru că erau înveșmântați în zdrențele unui cerșetor?

Gândindu-mă la lucrul acesta, mi-am dat seama că unii din cei mai mari preoți pe care Dumnezeu mi-i trimisese, fuseseră vestitori neobișnuiți – fără uniformă și departe de amvon – și nu îi recunoscusem pentru că nu arătau așa cum se presupune că ar trebui să arate.

capitolul 2

1975: CEL MAI STRANIU SLUJITOR

Cerul de decembrie avea culoarea argintului mat, cum era și sicriul care stătea nu departe, în fața familiei și a prietenilor adunați sub cort, lângă groapă. Un prieten apropiat al familiei noastre vorbea:

Nu există nici o explicație omenească satisfăcătoare pentru moartea lui Ronnie Jr., și chiar dacă ar exista, tot n-ar fi mai profundă și mai mișcătoare decât ceea ce trăim noi acum. Faptul că n-o putem explica dă întregii întâmplări mai multă adâncime și taină.

Probabil că viața nimănui n-a avut și nu va avea o asemenea înrăurire în creșterea voastră spirituală ca viața lui Ronnie Jr. Nici o altă împrejurare nu va contribui mai mult la întărirea credinței voastre decât aceasta. Ceea ce se spune despre

Samson va fi adevărat și pentru Ronnie Jr.: «Murind, el a ucis mai mulți filisteneni decât în timpul vieții». Viața și moartea lui Ronnie Jr. vor avea o nemăsurată influență asupra voastră până la venirea lui Isus sau până la plecarea noastră.

Acum el este mai aproape de voi toți decât a fost în timpul vieții. Puteți să-i simțiți prezența așa cum nu ați simțit-o niciodată până acum; înfrățiți cu el prin Isus, așa cum n-ați fost niciodată... nici chiar în cele mai bune timpuri. El nu mai suferă de vreo boală acum. Înțelege și iubește.

Știm cu toții că Ronnie a avut o serie de mesaje sub titlul «Slujitori stranii». Astăzi ne slujește și e prezent și activ cel mai straniu slujitor dintre toți: moartea.

capitolul 3

PREZENTUL: ÎNSEMNĂRI PENTRU CITITOR

Scriu această carte ca într-o autodefensivă. Acum, când mă gândesc, cele mai multe predici ale mele din acești ultimi ani, au fost o autoapărare. Am predicat pentru a răspunde propriilor mele întrebări, pentru a mă proteja împotriva asalturilor unor adevăruri conflictuale, împotriva dezacordului dintre credință și realitate. Știți, probabil, ce vreau să spun. Mă refer la acele timpuri când fiecare lucru este la locul lui, totul e în ordine și are sens. Și, dintr-o dată, nota discordantă – ești confruntat pe neașteptate cu fapte pe cât de opuse, pe atât de adevărate. Și dacă vrei să-ți salvezi credința, trebuie, în vreun fel, să împaci două idei de netăgăduit, dar opuse. Cum spunea cineva: „Certitudinea mea ontologică era în joc“.¹

Există un cuvânt pentru aceasta: disonanță. Disonanța este „efectul discordant, strident, neplăcut a două sunete produse simultan, care nu se îmbină sau amestecă, și atribuit unor ritmuri care sunt prea rapide pentru a fi percepute separat”.² Disonanța înseamnă dezacord, incongruență, lipsă de armonie. Psihologii au un termen pentru ea: „disonanță cognitivă”. Despre așa ceva se poate vorbi atunci când există disonanță și *ești conștient* de aceasta. Face să-ți scrâșnească dinții și să ți se spargă timpanele. Ai de-a face cu disonanța și o știi bine. Soluția este, desigur, să scapi de dezacord. Pentru aceasta, putem să ne schimbăm convingerile, sau să deformăm realitatea pentru a o ajuta să se potrivească cu acele convingeri. „Studiile arată că cei credincioși nu renunță la convingerile lor în fața faptelor care le infirmă. Pur și simplu, își modifică credințele pentru a neutraliza faptele”.³

În momentul acesta sunt saturat de disonanță cognitivă. Ca să fiu sincer, credeam că toți slujitorii mei stranii rămăseseră pentru totdeauna în urma mea. Mi-am avut partea mea, mi-am plătit datoriile. Am crezut că meritam un semnal „drum liber”; am primit, în schimb, „Atenție! Furtună!”.

O nouă criză a izbucnit în viețile noastre în ziua când am început să scriu. Brusuc, ultimul lucru pe care aș fi vrut să-l fac era să scriu, sau chiar să mă gândesc la acei „slujitori stranii” și la tăcerea cerului.

Scriu deci această carte pentru mine, la fel de mult ca și pentru dumneavoastră. Și încă ceva despre disonanță: în muzică, disonanța este un ton care sună aspru, neterminat, până când se topește într-un acord armonios. Sunt în căutarea aceluiași acord. Și vă voi spune adevărul despre ceea ce voi găsi.

Cinstit.

Vă promit.

PARTEA A DOUA: LUPTA CU ÎNGERUL

Atâta timp cât vrem să fim altceva decât ceea ce vrea Dumnezeu să fim în momentul respectiv, nu facem decât să ne torturăm în zadar.

Gerhart Tersteegen

Lucrurile datorită cărora dorim să ne aflăm în prezența anumitor oameni s-au născut în singurătate, în întuneric și în ger cotropitor.

Henry David Thoreau

Dar cum poate Dumnezeu înfăptui așa ceva în mine? -
Lasă-L s-o facă și, poate, atunci vei ști.

George MacDonald

capitolul 4

CEALALTĂ FATĂ A VIETII DIN BELȘUG

„Nu poți pur și simplu să-mi dai o pastilă?“ Doctorul își ridică privirile din agendă și zâmbi, dând din cap. Credea că glumesc. Nu glumeam. Eram la pământ. Distrus, dărâmat, prăbușit – oricum ați vrea să-i spuneți. Viața printre mese luate în fugă își spunea acum cuvântul. Cei zece ani de lucrare în slujba Domnului, veșnic pe drumuri, orele supraîncărcate, sutele de camere de motel reci și neprimitoare și restaurantele fast-food își luaseră revanșa. În drumul meu spre salvarea lumii, mă alesesem cu o afecțiune gravă la stomac, care amenința tot mai mult să mă ducă în spital, primejduindu-mi lucrarea și sănătatea. Slăbisem îngrozitor și mă simțeam tot atât de rău precum arătam – de aceea mă și aflam în cabinetul medicului.

Acesta ajunsese la concluzia că toate necazurile mele au fost provocate de un stres acumulat într-o perioadă de muncă exagerată. Stomacul meu avea mai multă înțelepciune decât capul meu, spunea doctorul. Ceea ce se impunea acum era o revenire la normal. Luă o foaie din agendă și începu să scrie. „O să-ți dau o listă cu ceea ce va trebui să faci începând de azi“, spuse el. „Mai întâi, va trebui să mergi pe jos 5 km în fiecare zi, patru zile pe săptămână. Și s-o faci timp de 45 minute. Nu doar o plimbare, ci un mers sănătos. În al doilea rând, spuse el, vreau să mănânci zilnic cel puțin două mese consistente, adecvate. Apoi, îngrijește-te să dormi 7-8 ore pe noapte. Și, nu uita, orele dinaintea miezului nopții sunt cele mai odihnitoare.“

În momentul acela, eu am spus: „Nu poți pur și simplu să-mi dai o pastilă sau ceva de genul ăsta?“

Ca să fiu sincer, nu eram deloc dornic să parcurg 5 km pe zi, patru zile pe săptămână; și cu orarul pe care-l aveam, nu era nici o șansă să dorm 7-8 ore pe noapte. Și încă înainte de miezul nopții – nici pe departe! Ați încercat vreodată să țineți o dietă cu mese consistente, echilibrate, atunci când vi se oferă prânzuri pregătite la biserică, fast-food și prânzuri dubioase de motel? O masă bună însemna pentru mine să am o coca-cola într-o mână și o pizza pepperoni în cealaltă.

Eram prea ocupat ca să pot și să mă însănătoșesc. Vroiam să mă fac bine, dar fără a-mi schimba stilul de viață. Disciplina se dovedește a fi uneori extrem de stânjenitoare. Eu vroiam un medicament cu efect rapid. Doctorul m-a asigurat că nu există o asemenea pastilă, dar eu caut încă. Dacă aflați dumneavoastră ceva...

Nu sunt singurul în căutarea unei soluții rapide. Toți medicii pe care i-am cunoscut spuneau că majoritatea pacienților vin la cabinet cu speranța că vor afla o cale de a continua să trăiască așa cum le place, dar fără spectrul unor consecințe sumbre. Îmi amintesc ce scria dr. Paul Tournier despre cineva care venise la medic:

Ceea ce caută el ar fi un medicament care-i va permite să nu-și schimbe viața, așa încât să poată continua să trăiască potrivit cu pasiunile și capriciile sale și sperând în niște pastile cu efect miraculos care-l vor salva din situația grea în care se află tocmai din pricina acestor capricii.¹

Căutăm întotdeauna calea cea mai ușoară, suntem întotdeauna gata să acceptăm cel mai rapid remediu. Plăcerea imediată este la ordinea zilei.

Din nefericire, tratăm în același fel și viața de creștini. Vrem cu disperare să credem că toate problemele s-ar putea rezolva dacă am găsi numai butonul corect. Poate vom afla secretul la seminarul următor. Poate cu setul acesta de casete, cartea aceasta, predicatorul acesta, vom găsi și cheia spre înțelegere.

Și vorbind despre predicatori, cred că în mare măsură noi suntem vinovați de modul de a gândi al auditoriului nostru. Ne place să predicăm despre viața creștină victorioasă – și oamenilor le place să asculte așa ceva. Pare corect ca vestea bună a lui Hristos să ofere o viață de izbânzi și belșug – și așa se și întâmplă. Problema este că noi am spus-o într-un fel, iar ascultătorii noștri au interpretat-o în alt fel.

Ne place să povestim istorioare din viețile unor oameni ca D. L. Moody, care odată a fost atât de copleșit de puterea lui Dumnezeu, chiar pe stradă, încât a fost nevoit să se refugieze în camera sa. Cum dragostea lui Dumnezeu se revărsa peste el în valuri bogate, a trebuit să-I ceară lui Dumnezeu: „Oprește-Ți mâna!“

„Am început să predic din nou, spune Moody. Predicile erau aceleași, nu aduceam nici un adevăr nou. Și totuși, sute de oameni erau convertiți!“

„Sigur!, strigăm noi, Asta este! Asta este ceea ce-mi trebuie! Asta căutam!“

Povestea este, desigur, adevărată, dar nu cuprinde întregul adevăr. Niciodată nu ajungem să cunoaștem adevărul în totalitatea sa. Oamenii trăiesc o istorie secretă, tainică cu Dumnezeu,

și niciodată nu vom putea citi toate paginile acestei istorii secrete. Îi vedem în pisc, dar nu știm nimic despre urcușul până acolo în vârf sau despre cum au coborât în văi.

Paradoxal, căutarea unei experiențe care să ne elibereze nu face decât să ne înrobească. Lucrurile care mă țin prizonier îmi cer o vindecare grabnică, imediată, toate problemele rezolvate dintr-o dată. Nu mă vor lăsa să cresc treptat, puțin câte puțin. N-au pic de răbdare pentru așa ceva. Trebuie să te schimbi acum! Într-o clipă! Complet! Ele țin cu tot dinadinsul să sar de la adolescență la maturitate într-o singură zi, ca toate problemele existenței să fie înlăturate printr-o singură și nemaipomenită experiență. Rezultatul? Un sentiment acut de vinovăție. *Ce se întâmplă cu mine de merg toate anapoda?*

PUȚIN SIMȚ AL REALITĂȚII AR FI UTIL

În timpul vieții noastre scriem două cărți. Prima e Cartea Viselor. O scriem când suntem tineri, când viața ne stă înaintea și suntem nerăbdători să ne împlinim visele. Este încărcată de emoție, aventură și dragoste; este plină de speranțe, o profecție a tot ce vrem să fim și să facem.

Cea de-a doua carte o scriem când ne ajungem din urmă propriul viitor. Aceasta este cartea despre ceea ce am devenit cu adevărat, ce am realizat cu adevărat. Este Cartea Realității – și orice asemănare între cele două este pur întâmplătoare. De la bun început, Dumnezeu m-a luat prin surprindere, mi-a clătinat echilibrul, m-a găsit cu garda lăsată jos. N-a lucrat niciodată așa cum mă așteptam. Felul Lui de-a lucra cu mine este frustrant. De multe ori, în vreme de cumpănă, a trebuit să recunosc ca Iacov (Gen. 28:16): „Cu adevărat, Domnul este în locul acesta și eu n-am știut.“ Chiar atunci când cred că am totul, pierd totul.

De pildă, Iacov. Povestea lui m-a ajutat să înțeleg cum Își tratează Dumnezeu supușii, cum îi modelează după cum do-

rește El. Aceasta este adevărat îndeosebi despre ciudata întâlnire a lui Iacov cu străinul, pe râul Iaboc, povestită în Genesa 32. Este o paradigmă a metodelor de lucru ale lui Dumnezeu. Nicăieri în Biblie nu vom găsi o ilustrare mai bună a felului în care Dumnezeu folosește slujitori stranii, pentru a ne aduce mereu mai aproape de imaginea Fiului Său. Dacă nu știți nimic despre Iacov, dați-mi voie să vi-l prezint, dezvăluindu-vă înțelesul numelui său și felul în care l-a primit.

TOȚI FIII MEI

De la prima scenă până la lăsarea cortinei, povestea lui Iacov se citește ca un episod dintr-o telenovelă. Distribuția este următoarea: Isaac, tatăl, Rebeca, mama, Esau și Iacov, frați gemeni.

Gemenii se născuseră ca răspuns la rugăciune. Mama lor, Rebeca, era stearpă, lucru care la evrei era un motiv de dispreț, iar Isaac „s-a rugat Domnului pentru nevastă-sa, căci era stearpă, și Domnul l-a ascultat: nevastă-sa a rămas însărcinată“ (Gen. 25:21).

Dar lucrurile n-au mers bine încă de la început: „Copiii se băteau în pânțele ei“ (Gen. 25:22). În pânțele mamei lor, cei doi frați se luptau chiar înainte de a se naște. Lupta lor era atât de aprigă încât Rebeca, disperată, a strigat către Dumnezeu. Dacă viața pe care o purta înlăuntrul ființei sale era un dar de la Dumnezeu, un răspuns miraculos la rugăciune, ce rost avea toată acea luptă? În sinea ei, binecuvântarea și lupta nu se puteau împăca.

Și Dumnezeu i-a răspuns: „Două neamuri sunt în pânțele tău, și două noroade se vor despărți la ieșirea din pânțele tău. Unul din noroadele acestea va fi mai tare decât celălalt. Și cel mai mare va sluji celui mai mic“ (Gen. 25:23). Cel mai mare va sluji celui mai mic? Asta înseamnă necaz.